

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v. [af undervisningsministeren]

og

II. forslag til lov om ændring i lov om ungdomsundervisning m. v. [af Justesen m. fl.].

(Afgivet af udvalget den 6. maj 1960).

Udvalget har holdt 20 møder og derunder haft 2 samråd med undervisningsministeren, der tillige skriftligt har besvaret en række af udvalget stillede spørgsmål.

Udvalget har modtaget deputationer fra nedennævnte organisationer og foreninger:

Arbejdernes Oplysningsforbund i Danmark,
Dansk Aften- og Ungdomsskoleforening,
Dansk Amatørteater Union,
Dansk Idræts-Forbund,
Dansk Ungdoms Fællesråd,
De danske Gymnastikforeninger,
De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger,
De københavnske Amatørsceners Sammenslutning,
De samvirkende danske Landboforeninger,
De Unge Idræt's Landsforbund,
Den danske Købstadforening,
Folkeligt Oplysnings Forbund,
Fællesudvalget for unge Pigers huslige Uddannelse,
Haderslev amtsungdomsnævn,
Københavns Kommunes Ungdoms- og Aftenskolelærerforening,
Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde og
Liberalt Oplysningsforbund.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra i alt 30 organisationer, foreninger m. v., hvis navne er optrykt som bilag 1 til nærværende betænkning.

Det af venstre og det konservative folkeparti fremsatte forslag til lov om ændring i lov om ungdomsundervisning m. v. er efter ønske fra forslagsstillerne — i det omfang de deri foreslåede bestemmelser ønskes opretholdt — indarbejdet i de nedenfor anførte ændringsforslag til det af undervisningsministeren fremsatte lovforslag som ændringsforslag nr. 15 og 24.

Ad I. forslag til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v. [af undervisningsministeren].

Udvalgets drøftelser har navnlig samlet sig om følgende spørgsmål:

1) De nye ungdomsskoleformer.

Udvalget har været enig i, at de krav, der i dag stilles til ungdommen, gør det påkrævet at indrette en langt mere udbygget undervisning i ungdomsskolen, og man har i det hele kunnet tilslutte sig undervisningsministerens forslag om indførelse af en udvidet almen uddannelse, en mere erhvervsbetonet samt en egentlig erhvervspræget uddannelse.

Udvalget har endvidere efter henvendelse fra bl. a. Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund overvejet, hvorvidt den foreslåede ændring af bestemmelsen om de unges ret til frihed uden tab af arbejdsløn for at deltage i ungdomsskoleundervisning er tilstrækkelig effektiv til at sikre tilgangen til ungdomsskolens dagundervisning. Man har

dog ikke ment at kunne stille ændringsforslag til denne bestemmelse.

Efter en fra De samvirkende danske Landboforeninger modtaget henvendelse har udvalget, for så vidt angår unge beskæftiget ved landbrug, ment at burde begrænse retten til frihed til kun at gælde for vinterhalvåret.

2) *Nævnene* (ændringsforslag nr. 8, 9, 11, 12 og 14).

Udvalget har været enigt i, at en ændring af nævnenes sammensætning er nødvendig navnlig under hensyntagen til iværksættelsen af de nye ungdomsskoleformer. Ved sammensætningen af nævnene har man i højere grad end efter gældende lov tilstræbt, at de personer, der har særligt kendskab til bestemte områder inden for lovens mangeartede virksomhed, får adgang til at stille deres erfaringer til rådighed.

3) *Lønninger til lærere og ledere* (ændringsforslag nr. 15, 16 og 20).

Udvalget har overvejet at nedsætte maksimumsbetalingen til lærere, således at der i stedet for et tillæg til minimumslønnen på indtil 50 pct. højst kan ydes refusion i forhold til et tillæg på 25 pct. Man har imidlertid foretrukket et af undervisningsministeren stillet ændringsforslag om en stramning af principperne for ydelse af forhøjet timeløn, idet ministeren over for udvalget har givet udtryk for, at der derved i realiteten vil opnås større besparelser. Endvidere har man overvejet at ophæve adgangen til at normere faste stillinger i henhold til lovens § 20, stk. 6. Udvalgets *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) har dog ikke på det foreliggende grundlag ment at burde stille ændringsforslag herom, men har tiltrådt et af undervisningsministeren fremsat forslag om, at spørgsmålet overvejes i det nedenfor under punkt 4 nævnte udvalg. Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) stiller derimod ændringsforslag om, at bestemmelsen i lovens § 20, stk. 6, bortfalder.

Undervisningsministeren har over for udvalget erklæret sig villig til at underbygge bestemmelsen om det private initiativs ligestilling med hensyn til etablering af aften-skoleundervisning og af fritidsforanstaltning-

ger for ungdommen ved i den bekendtgørelse, der slutter sig til loven, at indskærpe, at privates adgang i henhold til § 9, stk. 4, til at oprette skoler under egen administration ikke kan påvirkes af, at der i kommunen er normeret en leder af den kommunale aftenskole. Det er i øvrigt tilkendegivet, at ministeriet — som hidtil — vil være tilbageholdende med at normere lederstillinger for aftenskoleundervisningen på kommunens skoleplan.

4) *Elevbetaling i aftenskolen* (ændringsforslag nr. 23 og 24).

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget med undtagelse af Carsten Raft) foreslår, at der indføres en adgang til for aftenskolen at afkræve eleverne et beløb af 50 øre pr. undervisningstime.

Flertallet har ikke kunnet gå ind for en egentlig elevbetaling i aftenskolen, men stiller derimod ændringsforslag om indførelse af et obligatorisk indskrivningsgebyr, der alene skal anvendes til dækning af administrationsudgifter samt til formål, der ligger i forlængelse af undervisningen, men derimod ikke til udflugter, afslutningsfest o. lign.

Ministeren har i øvrigt over for udvalget tilkendegivet, at han efter lovforslagets vedtagelse agter at nedsætte et udvalg, hvis opgave blandt andet skal være at overveje betalingsspørgsmålet i aftenskolen.

5) *Understøttelse til elever på efterskoler* (ændringsforslag nr. 25).

Udvalget har ønsket, at der i et vist omfang åbnes mulighed for, at der kan gives kommunerne statsrefusion af deres udgifter til understøttelse af elever på efterskoler også i tilfælde, hvor eleverne ikke opfylder betingelserne for at opbære statsunderstøttelse efter de almindelige herom fastsatte regler. Der bliver herefter mulighed for at yde understøttelse til efterskoleelever på følgende måde:

- a) Statsunderstøttelse i forhold til den af undervisningsministeren godkendte betaling for ophold og undervisning. Understøttelsens størrelse fastsættes som hidtil under hensyn til elevens og forældrenes økonomiske forhold.
- b) Adgang for kommuner til med 50 pct. statsrefusion at yde supplerende understøttelse op til den godkendte udgift for

Bet. o. lovf. om ændr. af l. om ungdomsundervisning m. m.

ophold og undervisning på efterskoler for elever, der oppebærer statsunderstøttelse efter litra a).

- c) Adgang for kommuner til med 50 pct. statsrefusion at yde understøttelse op til den godkendte udgift for undervisning til elever, selv om disse ikke opfylder betingelserne for at oppebære statsunderstøttelse efter litra a).
- d) Pligt for kommuner, der ikke alene eller gennem skoleforbund har indrettet hovedskoleundervisning for det 8. skoleår, til at betale for undervisning og læremidler for elever, der i det 8. skoleår følger undervisningen på en efterskole.

6) *Brevskoler* (ændringsforslag nr. 29).

Man må påregne, at brevskoleundervisning vil få en stadig voksende betydning, og udvalget kan tilslutte sig det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag, der medfører dels en udbygning af tilskudsreglerne, dels mulighed for at opnå statsanerkendelse, uanset om skolen oppebærer tilskud fra staten.

7) *Ungdomsklubber* (ændringsforslag nr. 30 og 31).

Udvalget har lagt vægt på, at de økonomiske vilkår for klubber, oprettet i henhold til forsorgsloven og i henhold til den her omhandlede lov (§ 44), fremtidig må blive ens, hvilket efter det af undervisningsministeren oplyste i alt væsentligt vil blive tilfældet. Det under 3) nævnte mindretal har dog foreslået, at hjemmelen i lovens § 44 for tilskud til klubber udgår, således at disse klubber fremtidig henvises til at søge godkendelse i henhold til forsorgslovens regler.

På foranledning af en henvendelse, som udvalget har modtaget fra det af Danmarks Biblioteksforening i oktober 1958 nedsatte udvalg for „de store årgange og bibliotekerne“, har man henstillet til undervisningsministeren at optage forhandling med socialministeriet og statens bibliotekstilsyn med henblik på fastsættelsen af ensartede regler for anskaffelse af bøger til ungdomsklubber.

8) *Lokaleproblemer* (ændringsforslag nr. 32, 33 og 34).

Udvalget er enig i, at børneorganisationer i lighed med ungdomsforeninger m. fl.

bør kunne benytte lokaler, hvortil der er ydet statstilskud.

På foranledning af henvendelser fra bl. a. Dansk Ungdoms Fællesråd, Dansk Idræts-Forbund, De danske Gymnastikforeninger og De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger stiller udvalgets flertal ændringsforslag om, at der under forudsætning af, at ungdomsnævnet anbefaler det, ydes ungdomsforeninger tilskud til dækning af lokale udgifter, medens det under 3) nævnte mindretal ikke kan gå ind for videregående tilsudsregler end efter den gældende lov.

Udvalget har over for undervisningsministeren henstillet, at der i den bekendtgørelse, der slutter sig til loven, gives bestemmelser om, at statsskolernes lokaler kan anvendes til den i loven omhandlede undervisning.

9) *Bevillingerne til instruktionskursus og ungdomsvejledere* (ændringsforslag nr. 35 og 36).

Udvalget er enig i det af undervisningsministeren fremsatte forslag om en forhøjelse af bevillingerne til henholdsvis uddannelse af lærere og ledere og til aflønning af ungdomsvejledere med det formål at udvide virksomheden og styrke kvaliteten af arbejdet under nærværende lov. Udvalget har herudover tiltrådt et af undervisningsministeren stillet ændringsforslag om en yderligere forhøjelse af den nævnte bevilling til uddannelse af lærere og ledere samt stillet ændringsforslag om, at bevillingen til aflønning af ungdomsvejledere (oplysningskonsulenter) ligeledes forhøjes yderligere.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med de af de nedenfor anførte ændringsforslag, der er stillet eller tiltrådt af udvalget eller flertallet. Om ændringsforslagene henvises til de ved disse anførte bemærkninger.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller de af udvalget stillede eller tiltrådte ændringsforslag samt de af mindretallet under nr. 4, 19, 20 og 31 stillede ændringsforslag til *vedtagelse*.

Et *andet mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget med undtagelse af Carsten Raft) indstiller herudover de af dette mindretal stillede ændringsforslag nr. 15, 24 og 28 til *vedtagelse*.

Ad II. forslag til lov om ændring i lov om ungdomsundervisning m. v. [af Justesen m. fl.].

Et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds med-

lemmer af udvalget) har ovenfor under I tilkendegivet sin stilling til de i det heromhandlede lovforslag foreslåede ændringer og indstiller det herefter til *forkastelse*.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) udtaler, at såfremt de af mindretallet til det under I omhandlede lovforslag stillede ændringsforslag vedtages, agter forslagsstillerne at tage det af dem fremsatte lovforslag tilbage.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v.

[af undervisningsministeren].

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

Ny paragraf.

1) Foran § 1 indsættes som ny paragraf:

„§ 0.

Lovens titel ændres til:

„Lov om ungdomsskoler og aftenskoler m. v.““

Til § 1.

2) Efter de foreslåede ændringer af lovens § 1, stk. 1-4, indsættes:

„Som nyt stk. 4 tilføjes:

„Stk. 4. For unge beskæftiget ved landbrug gælder reglen om $\frac{1}{2}$ egentlig fridag til deltagelse i ungdomsundervisning dog kun for vinterhalvåret.““

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

3) I den foreslåede affattelse af lovens § 2, litra c), affattes punkt 2), 1. afsnit, således:

„2) En 1-årig eller flerårig *erhvervspræget* ungdomsskole for unge 1 år efter undervisningspligtens ophør, men inden det 18. år, jfr. dog § 1, stk. 1.““

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Man finder den foreslåede lovtitel mere dækkende end den nuværende, der ikke udtrykkeligt nævner voksenundervisningen.

Til nr. 2.

Bestemmelsen er foreslået indsat af hensyn til de særlige arbejdsforhold i landbruget.

Udvalget er enigt i, at denne begrænsning ikke må være en hindring for at gennemføre den erhvervsprægede ungdomsskole med fuldt timetal, og henviser i denne henseende til bestemmelsen i den foreslåede § 2, litra c, punkt 3, 3. afsnit, hvorefter undervisningen eventuelt kan gives i et sammenhængende tidsrum, ligesom der åbnes mulighed for, at undervisningen, når forholdene gør det påkrævet, kan gennemføres som kombineret dag- og aftenundervisning.

Til nr. 3.

Man finder det mest hensigtsmæssigt, at også unge mellem 15 og 16 år får adgang til at deltage i den erhvervsprægede ungdomsskoleundervisning.

Af et *mindretal* (Hartling, Jústesen, Kr. Juul, Axel Kristensen, Peter Larsen, Ninn-Hansen, Carsten Raft og Poul Thomsen):

Til § 3.

4) Paragraffen affattes således:

„I lovens § 3, stk. 1, 2. punktum, ændres ordet „bør“ til: „skal“, og ordene „eller fortsættelsesklassen“ udgår, og i stk. 2, 2. afsnit, udgår ordene „Gymnastik samt“.“

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

Til § 4.

5) Den foreslåede affattelse af lovens § 4, litra b), ændres til følgende:

„b) Oplæsning, radioaflytning, ekskursioner, film m. v. kan efter retningslinjer fastsat af undervisningsministeren indgå i undervisningen med et efter den godkendende myndigheds skøn passende timetal, der dog højst kan udgøre en tredjedel af samtlige timer på holdet.“

Til § 5.

6) I den som nyt stk. 2 foreslåede bestemmelse om foredragsrækker ændres i 2. afsnit, 3. linje, tallet „8“ til: „6“.

Til § 6.

7) Paragraffen affattes således:

„I lovens § 6 foretages følgende ændringer:

Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. For at en *ungdomsskole* skal kunne opnå tilskud efter nærværende lov, kræves, at hvert af de hold, i hvilke skolens elever er delt, har været besøgt af mindst 8 elever i gennemsnit pr. time. I kommuner, hvor der kun kan oprettes ungdomsskole med et lille elevtal, eller såfremt andre særlige forhold på stedet taler derfor, kan den godkendende myndighed undtagelsesvis bestemme, at der kan ydes tilskud til hold, der har haft mindst 6 elever pr. time i gennemsnit. Den godkendende myndighed kan efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler godkende hold på mindst 4 elever i gennemsnit, for så vidt det drejer sig om særlige grupper af elever, for hvem undervisning i mindre hold er påkrævet.“

Til nr. 4.

Mindretallet ønsker at lade faget gymnastik udgå under hensyntagen til de bestående organisationer, der i særlig grad varetager dette fag.

Til nr. 5.

Man har ønsket at fastholde, at oplæsning m. v. — men ikke foredrag, som med aktiv medvirken fra elevernes side i form af efterfølgende diskussion m. v. er egentlig undervisning — højst kan indgå i undervisningen med $\frac{1}{3}$ af samtlige timer på holdet.

Til nr. 6.

Det findes rimeligt at yde tilskud til foredragsrækker, der omfatter mindst 6 foredrag i stedet for 8.

Til nr. 7.

Man anser det for hensigtsmæssigt, at den godkendende myndighed for ungdomsskolens vedkommende kan godkende hold med 4 elever i gennemsnit i tilfælde, hvor de pågældende elever på grund af deres handicap er forhindrede i at få det tilstrækkelige udbytte af undervisningen, hvis denne foregår på hold af sædvanlig størrelse.

For aftenskolens vedkommende har man begrænset muligheden for dispensation fra det gennemsnitlige elevtal på 10.

Forslaget om godkendelse af hold i aftenskolen med mindst 4 elever i gennemsnit pr. time er udvidet til også at omfatte svagsynede.

Efter stk. 1 indsættes som nyt stk. 2 følgende:

„Stk. 2. For at et hold i *aftenskolen*, herunder *aftenhøjskolen*, skal kunne opnå tilskud, kræves et gennemsnit af mindst 10 elever pr. time. Når ganske særlige forhold på stedet taler derfor og det skønnes påkrævet til fremme af undervisningens formål, kan hold med 8 elever i gennemsnit dog godkendes. Efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler kan hold på mindst 6 elever i gennemsnit godkendes, for så vidt det drejer sig om elever, for hvem undervisning i mindre hold eller i særlige fag er påkrævet. Den godkendende myndighed kan godkende danskundervisning for læseretarderede og for svagsynede på hold med mindst 4 elever i gennemsnit pr. time.“

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.“

Til § 7.

8) Paragraffen affattes således:

„Lovens § 7 affattes således:

„§ 7. I hver kommune nedsættes et ungdomsnævn, som uden for København består af følgende:

- a) 2 medlemmer valgt af og blandt kommunalbestyrelsen.
- b) 1 af kommunens fælleslærerråd valgt lærer, der så vidt muligt skal have været beskæftiget med ungdomsundervisning.
- c) Ud over de under a) nævnte medlemmer vælger kommunalbestyrelsen med særligt henblik på fritidsforanstaltninger for ungdommen 2 medlemmer efter indstilling af de stedlige ungdomsforeninger, der virker for ungdommens almene oplysning og udvikling. Såfremt der i kommunen ikke findes sådanne ungdomsforeninger, afgør kommunalbestyrelsen, om der bør udpeges indtil 2 medlemmer til varetagelse af de omhandlede interesser.
- d) I købstadkommuner og landkommuner med bymæssig bebyggelse, hvor der findes mere end én aftenskole, vælger kommunalbestyrelsen yderligere 2-4 medlemmer efter indstilling af det i stk. 2 nævnte udvalg. I landkommuner uden bymæssig bebyggelse samt i kommuner,

Til nr. 8.

Efter lovforslaget skulle ungdomsnævnet bestå af 5-7 medlemmer. Ved behandlingen af undervisning for personer over 18 år skulle nævnet udvides med 4-6 af kommunalbestyrelsen valgte medlemmer efter indstilling af de stedlige organisationer.

Efter ændringsforslaget består ungdomsnævnet i købstadkommuner og landkommuner med bymæssig bebyggelse, hvor der findes mere end én aftenskole, af 5-9 medlemmer og i landkommuner uden bymæssig bebyggelse samt i kommuner, hvor der kun findes én aftenskole, af 4-8 medlemmer.

Kommunalbestyrelsen nedsætter et udvalg, der er rådgivende for ungdomsnævnet med hensyn til tilrettelæggelsen og koordineringen af aftenskoleundervisning i kommunen.

Ungdomsnævnet nedsætter et ungdomskoleudvalg på 5 medlemmer, som udøver nævnets beføjelser vedrørende undervisning for unge mellem 14 og 18 år.

De foreslåede ændringer tilsigter — med behørig hensyntagen til alle berettigede interesser — at gøre nævnets virksomhed mere effektiv. Specielt har man ved nedsættelsen af et ungdomsskoleudvalg ment

hvor der kun findes én aftenskole, vælger kommunalbestyrelsen indtil 3 medlemmer efter indstilling af de i stk. 2 nævnte stedlige organisationer m. v.

Stk. 2. I købstadkommuner og landkommuner med bymæssig bebyggelse, hvor der er flere aftenskoler, nedsætter kommunalbestyrelsen et udvalg, der er rådgivende for ungdomsnævnet med hensyn til den nævnet i henhold til § 9, stk. 5, påhvilende forpligtelse til at bidrage til, at der ved tilrettelæggelsen af aftenskoleundervisning i kommunen samarbejdes på den mest hensigtsmæssige måde. Dette udvalg består af 1 repræsentant for hver enkelt af de stedlige oplysningsforbund, husholdningsorganisationer, husholdningsudvalg og andre stedlige organisationer, der i sidste valgperiode, jfr. stk. 4, har virket i aftenskoleundervisningen, samt lederen af den kommunale aftenskole. I landkommuner uden bymæssig bebyggelse samt i kommuner, hvor der kun findes én aftenskole, tilkommer den i stk. 1 d) omhandlede indstillingsret de tilsvarende organisationer m. v. i kommunen.

Stk. 3. I alle kommuner nedsætter ungdomsnævnet et udvalg (ungdomsskoleudvalget), som udøver nævnets beføjelser vedrørende undervisning for unge mellem 14 og 18 år. Udvalget består af:

- a) Formanden for ungdomsnævnet, der er formand for udvalget.
- b) 2 medlemmer valgt af og blandt ungdomsnævnets medlemmer.
- c) 2 medlemmer valgt henholdsvis af Dansk Arbejdsgiverforenings og Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbunds lokale afdelinger. I kommuner, hvor disse organisationer ikke har lokale afdelinger, udpeger kommunalbestyrelsen 2 medlemmer, der kan varetage arbejdsmarkedets interesser i ungdommens uddannelse.
- d) Til gennemførelse af den i § 2, litra c), under 3) omhandlede ungdomsskole tiltrædes ungdomsnævnet af et af skolekommissionen inden for eller uden for dens midte valgt medlem.

Mindst et af ungdomsskoleudvalgets medlemmer skal have sæde i kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Medlemmerne af ungdomsnævnet vælges for 4 år og har valgperiode sammen

at kunne styrke ungdomsskoleundervisningen, og man er med dette forslag i overensstemmelse med flere amtsungdomsnævner og kommissionen om uddannelse af ikke-faglærte arbejdere, som stærkt har fremhævet ønsket om et mindre administrativt organ til varetagelse af de unges undervisning.

Ved den foreslåede nævnssammensætning — hvor nævnet i landkommuner som nævnt kan bestå af blot 4 medlemmer — mener man at have taget tilstrækkeligt hensyn til muligheden for i mindre kommuner at skaffe kvalificerede medlemmer til nævnet.

med kommunalbestyrelsen; det første ungdomsnævn vælges for resten af valgperioden. Medlemmerne skal være bosiddende i kommunen. Storkøbenhavn betragtes dog i denne henseende som én kommune. Tvivlsspørgsmål vedrørende valgene afgøres af undervisningsministeren.

Stk. 5. Tilsvarende regler som fastsat i stk. 4 for medlemmer af ungdomsnævnet gælder for medlemmerne af det i stk. 2 omhandlede rådgivende udvalg og for de i stk. 3, litra c) og d), nævnte medlemmer af ungdomsskoleudvalget.

Stk. 6. Ungdomsnævnets formand udpeges af kommunalbestyrelsen blandt nævnets medlemmer. Ungdomsnævnet fastsætter selv sin forretningsorden.““

Til § 8.

9) Paragraffen affattes således:

„Lovens § 8 affattes således:

„§ 8. I København nedsættes et ungdomsnævn bestående af:

- a) Borgmesteren for magistratens 1. afdeling, der er formand for nævnet.
- b) Rådmanden for samme afdeling.
- c) 3 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen inden for eller uden for dens midte.
- d) 1 af kommunens fælleslærerråd valgt lærer, som så vidt muligt skal have været beskæftiget med ungdomsundervisning.
- e) 1 af Københavns Kommunes Ungdoms- og Aftenskolelærerforening valgt medlem.
- f) 2 medlemmer valgt henholdsvis af Dansk Arbejdsgiverforening og af Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund.
- g) 1 erhvervsvejleder, som udpeges af arbejdsdirektoratet efter indstilling af det offentlige arbejdsanvisningskontor for København og Frederiksberg.
- h) Ud over de under c) nævnte medlemmer vælger borgerrepræsentationen 4-6 medlemmer efter indstilling af de stedlige oplysningsforbund, husholdningsorganisationer, husholdningsudvalg samt ungdomsorganisationer og andre stedlige

Til nr. 9.

Med dette ændringsforslag har man med enkelte mindre afvigelser bevaret den nu-gældende sammensætning af ungdomsnævnet i København.

Forslaget i stk. 2 om nedsættelse af et udvalg på 5 medlemmer tilsigter at fremme interessen for ungdomsskolen.

organisationer, der virker i ungdoms- eller aftenskoleundervisningen eller det frie oplysningsarbejde. 2 af disse medlemmer vælges bl. a. med særligt henblik på fritidsforanstaltninger, jfr. § 9, stk. 12.

Stk. 2. Ungdomsnævnet nedsætter et udvalg på 5 medlemmer, bestående af formanden for ungdomsnævnet, der er formand for udvalget, de i stk. 1, litra f), nævnte 2 medlemmer samt yderligere 2 medlemmer valgt af og blandt ungdomsnævnet. Det påhviler dette udvalg ved kontakt med arbejdsmarkedets parter på stedet — eventuelt gennem de på virksomhederne oprettede samarbejdsudvalg — at sikre tilgangen af elever til ungdomsskolen og at samarbejde med andre organer i kommunen, der beskæftiger sig med ungdommens forhold.

Stk. 3. Ungdomsnævnet har valgperiode sammen med skolenævnene; det første ungdomsnævn vælges for resten af valgperioden. Medlemmerne skal være bosiddende i Stor- københavn.

Stk. 4. Tvilsspørgsmål vedrørende valgene afgøres af undervisningsministeren.

Stk. 5. Ungdomsnævnet fastsætter selv sin forretningsorden.““

Til § 9.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

10) Hvert enkelt afsnit i den foreslåede nye affattelse af lovens § 9 forsynes med „stk.“ betegnelse, således at de nuværende som stk. 3, 4, 5, 6 og 7 betegnede stykker bliver henholdsvis stk. 5, 7, 8, 10 og 12.

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

11) Den foreslåede affattelse af lovens § 9, stk. 5, 2. afsnit, der bliver stk. 9, ændres til følgende:

„*Stk. 9.* Ungdomsnævnet er forpligtet til at afgive erklæring om alle de spørgsmål vedrørende den i nærværende lov omhandlede undervisning, som forelægges det af kommunalbestyrelsen, ligesom det påhviler ungdomsnævnet ved kontakt med arbejdsmarkedets parter på stedet — eventuelt gennem de på virksomhederne oprettede

Til nr. 10.

Ændringen er foreslået alene af lovtekniske grunde.

Til nr. 11.

Tilføjelsen om, at ungdomsnævnet skal kontakte arbejdsmarkedets parter, tillægger udvalget stor betydning til fremme af interessen for ungdomsskolen.

samarbejdsudvalg — at sikre tilgangen af elever til ungdomsskolen og at samarbejde med andre organer i kommunen, der beskæftiger sig med ungdommens forhold. Det påhviler endvidere ungdomsnævnet at udarbejde de af undervisningsministeren forlangte statistiske oplysninger vedrørende ungdomsundervisningen i kommunen.“

12) Den foreslåede affattelse af lovens § 9, stk. 7, der bliver stk. 12, ændres til følgende:

„Stk. 12. I København udfører skoledirektionen både de ungdomsnævnet og de undervisningsministeriet efter denne lov overdragne hverv, for så vidt angår aftenskoler og aftenhøjskoler. Planerne for ungdomsskoler og fritidsforanstaltninger forelægges ligeledes skoledirektionen, der ved behandlingen heraf suppleres med de i ungdomsnævnet med henblik på fritidsforanstaltninger valgte medlemmer, jfr. § 8, stk. 1, h).“

Til § 10.

13) Til den foreslåede affattelse af lovens § 10, stk. 1, føjes som nyt punktum:

„I forbindelse med hæftets udlevering gives af den pågældende lærer (klasselæreren) en orientering om betydningen af og mulighederne for videre uddannelse og deltagelse i ungdomsundervisningen.“

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 11.

14) Paragraffen affattes således:

„Lovens § 11 affattes således:

„§ 11. For hver amtsrådsreds nedsættes et amtsungdomsnævn og 4 udvalg: aften-skoleudvalget, ungdomsskoleudvalget, fritidsudvalget og udvalget vedrørende den landbrugsfaglige undervisning, som er rådgivende for nævnet med hensyn til lovens praktiske anvendelse inden for hvert udvalgs område.

Stk. 2. *Amtsungdomsnævnet* består af følgende:

- a) 2 medlemmer valgt af og blandt amtsrådet.
- b) 2 medlemmer som repræsentanter for de i amtsråds kredsen beliggende købstæder. Disse medlemmer vælges på samme

Til nr. 12.

Man ønsker gældende lovs bestemmelse om skoledirektionens og ungdomsnævnets beføjelser opretholdt uændret.

Til nr. 13.

Man anser det for ønskeligt, at det i lovens tekst præciseres, at læreren skal gennemgå hæftet med eleverne.

Til nr. 14.

Efter ændringsforslaget består amtsungdomsnævnet af 11 medlemmer. Til støtte for nævnet er nedsat 4 rådgivende udvalg. Man tilsigter hermed at opnå en mere indgående saglig behandling af de under nævnets virksomhed hørende mangedartede opgaver.

Bet. o. lovf. om ændr. af l. om ungdomsundervisning m. m.

måde som købstadrepræsentanterne i skolerådet, jfr. § 27, stk. 2, i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn.

- c) Amtsskolekonsulenten.
- d) Formændene for de 4 rådgivende udvalg samt yderligere 2 medlemmer valgt af og blandt medlemmerne henholdsvis af aftenskoleudvalget og ungdomsskoleudvalget.

Stk. 3. Aftenskoleudvalget består af 7-11 medlemmer — repræsenterende by og land — valgt af amtsrådet efter fælles indstilling af de inden for amtsråds kredsen værende oplysningsforbund, husholdningsorganisationer, husholdningsudvalg og andre organisationer, som i sidste valgperiode, jfr. stk. 7, har virket i aftenskoleundervisningen, samt en repræsentant for lederne af de kommunale aftenskoler udpeget af de i stk. 2 under litra a)-c) nævnte medlemmer af amtsungdomsnævnet.

Stk. 4. Ungdomsskoleudvalget består af 9 medlemmer:

- a) 2 medlemmer valgt henholdsvis af de inden for amtsråds kredsen virkende landboforeninger og husmandsforeninger samt 1 medlem valgt af Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund efter indstilling fra forbundets inden for amtsråds kredsen virkende organisationer på landet.
- b) 2 medlemmer valgt af henholdsvis Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund efter indstilling fra disse i købstæderne inden for amtsråds kredsen værende organisationer.
- c) 1 medlem valgt af amtsrådet efter fælles indstilling af de i amtet virkende husholdningsorganisationer og husholdningsudvalg, der i sidste valgperiode, jfr. stk. 7, har virket i ungdomsskoleundervisningen.
- d) 1 ved et offentligt arbejdsanvisningskontor ansat erhvervsvejleder, der udpeges af arbejdsdirektoratet efter indstilling af det eller de offentlige arbejdsanvisningskontorer, hvis område helt eller delvis ligger inden for amtsråds kredsen.
- e) Udvalget udpeger 2 af de i amtet virkende ungdomsskoleledere — repræsen-

terende by og land — til medlemmer af udvalget.

Stk. 5. Fritidsudvalget består af 7 medlemmer:

- a) 4 medlemmer valgt af amtsrådet efter indstilling af de stedlige ungdomsforeninger, der virker for ungdommens almene oplysning og udvikling.
- b) 1 medlem valgt af aftenskoleudvalget.
- c) 2 medlemmer valgt af ungdomsskoleudvalget.

Stk. 6. Udvalget vedrørende den landbrugsfaglige undervisning består af de i stk. 4 under litra a) nævnte 3 medlemmer. Udvalget kan supplere sig med indtil 2 af de i amtet virkende landbrugskonsulenter og landbrugslærere, der har taget del i landbrugsfaglig undervisning.

Stk. 7. Amtsunngdomsnævnet og de 4 rådgivende udvalg har valgperiode sammen med skolerådet; det første amtsungdomsnævn og de første rådgivende udvalg vælges for resten af valgperioden.

Stk. 8. Tvivlsspørgsmål vedrørende valgene afgøres af undervisningsministeren.

Stk. 9. Amtsunngdomsnævnet og de 4 rådgivende udvalg vælger selv deres formand og fastsætter deres forretningsorden. Amtsunngdomsnævnet afholder mindst et årligt fællesmøde med de rådgivende udvalg.““

Til § 14.

Af et *mindretal* (Hartling, Justesen, Kr. Juul, Axel Kristensen, Peter Larsen, Ninn-Hansen og Poul Thomsen):

15) De foreslåede ændringer i lovens § 14, stk. 2, 1. afsnit, erstattes af følgende:

„Stk. 2, 1. afsnit, affattes således:

„Af den i henhold til stk. 1 fastsatte timeløn udreder staten og skolefonden $\frac{2}{3}$, medens kommunen eller en stedlig kreds, der ikke må dannes af skolens lærere eller elever, udreder $\frac{1}{3}$; den andel af timelønnen, der udredes af staten og skolefonden, ned sættes med det beløb, der i henhold til § 23, stk. 1, 2. afsnit, kan afkræves eleverne, selv om afkrævning ikke finder sted. Ved dag-ungdomsskoler udreder staten og skolefonden — ved ungdomskostskoler staten alene — 85 pct. af timebetalingen, medens kommunen eller den stedlige kreds udreder 15 pct.““

Til nr. 15.

Der henvises til bemærkningerne nedenfor til ændringsforslag nr. 24.

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

16) Efter de foreslåede ændringer i lovens § 14, stk. 2, 2. afsnit, indsættes:

„Stk. 2, sidste afsnit, affattes således:

„Statens og skolefondens bidrag til timebetalingen udredes højst i forhold til en løn, der overstiger minimumslønnen med 50 pct. De nærmere regler for ydelse af tilskud fra stat og skolefond til timeløn ud over minimumslønnen fastsættes af undervisningsministeren.“

17) Den foreslåede affattelse af lovens § 14, stk. 3, ændres til:

„Stk. 3. Stilles der af kommunen et beløb til rådighed for en ungdomsskole, aftenskole eller aftenhøjskole til indkaldelse af foredragsholdere, ydes et tilsvarende beløb af staten, dog højst 300 kr. pr. skole. Dette beløb kan dog i større kommuner forhøjes indtil 600 kr.“

18) I den som nyt stk. 4 i lovens § 14 foreslåede bestemmelse om tilskud til foredragsrækker ændres maksimumssatsen „25 kr.“ til: „35 kr.“

Af *mindretallet* under nr. 4:

Til § 16.

19) Paragraffen udgår.

Til § 18.

20) I stedet for den foreslåede ændring af lovens § 20, stk. 6, indsættes:

„Stk. 6 udgår.“

Til nr. 16.

Ændringsforslaget tilsigter at afskære refusion af højere lønning, der alene er begrundet i anciennitetsordninger, således at refusion i forhold til forhøjet timeløn som hovedregel begrænses til tilfælde, hvor det vil være ønskeligt at sætte lærerlønnen i rimeligt forhold til lønnen ved stedlige skoler af tilsvarende karakter. Det er af ministeren over for udvalget oplyst, at der formentlig vil kunne opnås større besparelser ved den forannævnte stramning af bestemmelsen end ved at nedsætte maksimumslønnen fra 50 pct. til f. eks. 25 pct. ud over minimumslønnen.

Man har endvidere i det pågældende afsnit i loven udeladt sidste punktum, der må anses for at være overflødig.

Til nr. 17.

Man anser de nugældende satser for utilstrækkelige.

Til nr. 18.

Da et foredrag normalt honoreres med betydeligt mere end 50 kr., og da deltagerne i foredragsrækkerne som regel skal afholde udgifter til foredragsholdernes rejser m. v., forhøjes maksimumssatsen for statstilskudet pr. foredrag fra 25 kr. til 35 kr.

Til nr. 19.

Ved ændringsforslaget udgår den som nyt stk. 2 i lovens § 17 foreslåede bestemmelse om tilskud til ungdomsskoleelevers befodringsudgifter.

Til nr. 20.

Der henvises til bemærkningerne foran i betænkningen under punkt 3.

Til § 19.

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

21) Til den foreslåede ændring af lovens § 21, stk. 1, føjes:

„og som nyt punktum tilføjes:

„Endvidere afholder kommunen udgiften til skolebetjenten i det omfang, dennes bistand er påkrævet.““

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

22) I den som nyt stk. 3 foreslåede bestemmelse ændres ordene „lov nr. 000 af 00. . . . 000“ til: „loven“.

Af et *flertal* (K. B. Andersen, Chr. Christiansen, Gøting, Lysholt Hansen, Poul Hansen (Grenå), Horn, Hougaard, Kolbjørn og Helge Larsen), tiltrådt af *undervisningsministeren*:

Ny paragraf.

23) Efter § 20 indsættes som ny paragraf:

„§ 00.

Lovens § 23, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Undervisningen i ungdomsskolen og aftenskolen, herunder undervisningen på ungdomskostskoler, er gratis for eleverne. Der afkræves eleverne i aftenskolen et mindre indskrivningsgebyr, dog ikke under 5 kr., til dækning af administrationsudgifter, indkaldelse af fremmede foredragsholdere m. v. Herudover kan der yderligere afkræves aftenhøjskolens elever et beløb til dækning af lærernes rejseudgifter; dette beløb vil dog være at fradrage i rejseudgiften inden beregningen af statens tilskud i henhold til § 17, stk. 1.““

Af *mindretallet* under nr. 15:

Ny paragraf.

24) Efter § 20 indsættes som ny paragraf:

„§ 00.

Lovens § 23, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Undervisningen i ungdomsskolen, herunder undervisning på ungdomskost-

Til nr. 21.

Ved den foreslåede tilføjelse præciseres, at det påhviler kommunen at afholde udgifter til fornøden bistand af skolebetjenten. Det er ikke herved tilsigtet at udvide omfanget af skolebetjentens bistand.

Til nr. 22.

Ændringen skyldes lovtekniske hensyn.

Til nr. 23.

Der indføres et obligatorisk indskrivningsgebyr på mindst 5 kr. Udgifter til afslutningsfest, udflugter og læremidler må fremtidig afholdes af eleverne ud over indskrivningsgebyret.

Forslaget må i øvrigt ses i sammenhæng med, at ministeren har til hensigt efter lovforslagets vedtagelse at nedsætte et udvalg med følgende kommissorium:

- 1) Overveje betimeligheden af ændring i aftenskolens fagkreds og i tilslutning hertil eventuelt stille forslag om, på hvilken måde og i hvilket tempo principet om den egentlige, pædagogisk fremadskridende undervisning kan gennemføres effektivt i aftenskolen.
- 2) Gennemdrøfte og overveje betalings-spørgsmålet i aftenskolen.

Udvalget vil tillige få til opgave at overveje en nyordning af den bestående adgang til i henhold til lovens § 20, stk. 6, at oprette faste stillinger for ledere af ungdomsskoler og større aftenskoler.

Til nr. 24.

Hvor ønskelig en undervisning i aftenskoler end kan være, anser mindretallet det ikke for en statsopgave at tilbyde sådan undervisning gratis i det omfang, dette hidtil har været tilfældet, men finder, at

skoler, er gratis for eleverne. For undervisning i aftenskolen kan der afkræves elever, der ved skoleårets begyndelse er fyldt 18 år, et gebyr på 50 øre pr. undervisningstime. Det samlede gebyr kan opkræves i forbindelse med indskrivningen. Elever i aftenskolen kan tillige afkræves et mindre indskrivningsgebyr til dækning af udgifter ved annoncering og andre administrationsudgifter, til en afslutningsfest, udflugter m. v. samt betaling for læremidler, jfr. § 22, stk. 2. Herudover kan der yderligere afkræves aftenhøjskolens elever et beløb til dækning af lærernes rejseudgifter; dette beløb vil dog være at fradrage i rejseudgiften inden beregningen af statens tilskud i henhold til § 17.⁴⁴

Af undervisningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 34.

25) Den foreslåede affattelse af lovens § 39 ændres til:

„§ 39. For hvert undervisningsår fastsætter undervisningsministeren efter indstilling fra Foreningen af frie Ungdoms- og Efterskoler den månedlige elevbetaling for ophold og undervisning, i forhold til hvilken understøttelsen til eleverne, jfr. stk. 2 og 3, beregnes.

Stk. 2. Efter stedfunden forhandling med finansudvalget fastsætter undervisningsministeren, hvor stor en del af den i henhold til stk. 1 godkendte månedlige elevbetaling der kan dækkes gennem understøttelse fra staten. Under hensyn til elevernes og forældrenes indtægt og formue i det sidst forløbne skatteår fastsættes bestemte satser for statsunderstøttelserne inden for et beløb, hvis størrelse bestemmes på finansloven.

Stk. 3. En kommune er berettiget til at yde understøttelse til unge mennesker, der er hjemmehørende i kommunen, til deltagelse i kursus på en godkendt efterskole, dog således at denne understøttelse i forbindelse med eventuel statsunderstøttelse ikke kan overstige den i henhold til stk. 1 fastsatte elevbetaling for undervisning og ophold. Statskassen refunderer kommunen halvdelen af den i medfør af denne bestemmelse bevilgede kommunale understøttelse; såfremt en elev ikke opnår statsunderstøt-

deltagerne i denne undervisning bør yde et — omend beskedent — bidrag til dækning af omkostningerne ved denne.

Efter det foreliggende forslag vil der blive adgang til for aftenskolerne at afkræve elever over 18 år et beløb på 50 øre pr. undervisningstime. Uanset om der afkræves betaling eller ej, skal et beløb svarende til, hvad der kan afkræves eleverne, fradrages i de udgifter, der danner grundlag for beregningen af statens og skolefondens refusion, jfr. ændringsforslag nr. 16. Man anslår, at en sådan bestemmelse vil medføre, at statens og skolefondens udgifter til aftenskoleundervisningen nedbringes med ca. 4 mill. kr.

Til nr. 25.

Man finder, at der efter de gældende regler er for stor forskel på understøttelsesmulighederne for de elever, der opfylder betingelserne for at oppebære blot den mindste statsunderstøttelse, og de elever, der ikke kan få understøttelse fra staten. I sidste fald er kommunerne utilbøjelige til at give eleverne kommunale understøttelser, da de ikke i dette tilfælde — i modsætning til tilfælde, hvor eleverne oppebærer statsunderstøttelse — kan få refusion af staten til delvis dækning af udgiften. Der foreslås derfor indføjet en bestemmelse om, at staten kan yde refusion med 50 pct. af en af en kommune ydet understøttelse også i tilfælde, hvor vedkommende elev ikke opfylder betingelserne for at oppebære statsunderstøttelse til skoleopholdet. Man finder det dog rimeligt i dette tilfælde at begrænse statsrefusionen til 50 pct. af udgifterne til selve undervisningen.

telse, kan statens refusion dog ikke overstige halvdelen af den af undervisningsministeren godkendte udgift til undervisning.

Stk. 4. Kommuner, der ikke — alene eller gennem skoleforbund — har indrettet hovedskoleundervisning for det 8. skoleår, har *pligt* til for de i kommunen hjemmehørende børn, der i det 8. skoleår følger undervisningen på et kursus af mindst 5 måneders varighed på en godkendt efterskole, uden refusion fra statskassen at afholde den del af elevbetalingen efter stk. 1, der omfatter udgiften til undervisning, samt en af undervisningsministeren godkendt udgift til læremidler.

Stk. 5. Retten til at modtage elever med understøttelse fra stat eller kommune bortfalder, når en skole i henhold til § 33, stk. 3, mister retten til statstilskud.“

Til § 35.

26) I den foreslåede affattelse af lovens § 40, stk. 2, udgår ordene „sidste punktum“.

27) Ordene „I stk. 3 indsættes som nyt 1. punktum“ ændres til:
„Stk. 3 udgår, og som nyt stk. 3 indsættes:“

Af *mindretallet* under nr. 15:

28) De foreslåede ændringer i lovens § 40, stk. 6, erstattes af følgende:

„Stk. 6 affattes således:

„Inden for det i § 14, stk. 1 og 2, fastsatte minimum og maksimum udreder statskassen $\frac{2}{3}$ af timebetalingen ved landbrugsfaglige aftenskoler; statens andel nedsættes med det beløb, der i henhold til § 23, stk. 1, 2. afsnit, kan afkræves eleverne, selv om afkrævning ikke finder sted. Ved landbrugsfaglige dagskoler, hvor undervisningen er tilrettelagt for unge i den i § 1, stk. 1, angivne alder, udreder statskassen 85 pct. af timebetalingen.““

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Ny paragraf.

29) Efter § 35 indsættes som ny paragraf:

§ 00.

Lovens § 42 affattes således:

„§ 42. Til brevschooler, der drives i overens-

Til nr. 26.

Ændringen er en konsekvens af den ændrede affattelse af § 14, stk. 2, jfr. ændringsforslag nr. 16.

Til nr. 27.

Ændringen er en konsekvens af den ændrede sammensætning af amtsunngdomsnævnet, jfr. ændringsforslag nr. 14.

Til nr. 28.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 15 og 24.

Til nr. 29.

Ændringsforslaget tilsigter at give skolerne sikkerhed for, at de under de i forslaget angivne forudsætninger kan opnå

stemmelse med principperne i kap. I om aftenskoler, kan der ydes statstilskud med 2 kr. pr. rettet undervisningsbrev, hvis indhold og omfang er godkendt af undervisningsministeren. Det samlede tilskud kan dog ikke overstige skolens underskud i det forløbne undervisningsår. Betingelserne for ydelsen af statstilskud er i øvrigt:

- a) at skolens undervisningsplan og elevbetaling er godkendt af undervisningsministeren,
- b) at undervisningen pr. år omfatter mindst 50 elever og mindst 500 besvarede undervisningsbreve,
- c) at der sikres lærerne en løn, der i det væsentlige svarer til den almindelige betaling i aftenskolen,
- d) at skolens regnskab for det undervisningsår, hvortil der søges tilskud, er godkendt af undervisningsministeren.

Tilsyn med sådanne skoler føres af undervisningsministeriet gennem statskonsulenten for ungdomsundervisningen, jfr. § 52.

Stk. 2. Brevskoler, der mod betaling giver undervisning af den i kap. I angivne art, kan, uanset om der ønskes tilskud efter bestemmelsen i stk. 1, mod at underkaste sig tilsyn med brevskolens samlede undervisning opnå ret til at betegne skolen som statskontrolleret. De nærmere regler om tilsynets førelse fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Med tilslutning af vedkommende fagminister kan tilsyn som i stk. 2 anført tillige etableres med brevskolekursus, der sigter mod offentlige eller af det offentlige godkendte eksaminer, som ikke omfattes af denne lov.““

Til § 37.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *fler-tallet* under nr. 23.

30) I 3. linje ændres „§ 9, stk. 7“ til: „§ 9, stk. 12“.

Af *mindretallet* under 4:

31) Paragraffen affattes således:

„Lovens § 44 udgår.“

et statstilskud på 2 kr. pr. undervisningsbrev. Undervisningsbrevets indhold og omfang skal godkendes af undervisningsministeren, og ministeren kan ved godkendelsen fastsætte, at normalsatsen 2 kr. i særlige tilfælde kan fraviges både i nedadgående og opadgående retning.

Til de som nyt stk. 2 og stk. 3 foreslåede bestemmelser henvises til bilag nr. 2, hvor undervisningsministerens indstilling af 4. marts 1960 til udvalget er optrykt.

Til nr. 30.

Ændringen er en konsekvens af den ændrede inddeling af § 9, jfr. ændringsforslag nr. 10.

Til nr. 31.

Der henvises til bemærkningerne til punkt 7 foran i betænkningen.

Til § 38.

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

32) I den foreslåede affattelse af lovens § 45 ændres i stk. 1 ordene „og ungdomsarbejde“ til: „samt børne- og ungdomsarbejde“.

33) I den foreslåede affattelse af lovens § 45 tilføjes i stk. 2 efter ordet „rengøring“ følgende: „samt fornøden bistand af skolebetjenten“.

Af *flertallet* under nr. 23, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

34) Stk. 3 i den foreslåede affattelse af lovens § 45 ændres til:

„Stk. 3. Til de i stk. 2 nævnte foreninger yder kommunen — når ungdomsnævnet anbefaler det — tilskud efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler til dækning af foreningernes udgifter til egne eller lejede lokaler. Staten refunderer 50 pct. af det kommunale tilskud.“

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 39.

35) Tallet „250 000“ ændres til: „300 000“.

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

Til § 40.

36) Paragraffen affattes således:

„I lovens § 47, stk. 1, 1. afsnit, ændres ordene „en eller flere ungdomsvejledere“ til: „ungdomsvejledere eller oplysningskonsulenter“, og tallet „50 000“ ændres til: „200 000“.

Til nr. 32.

Bestemmelsen i stk. 1 om en kommunes pligt til at stille lokaler, til hvis opførelse der er ydet statstilskud, til rådighed for undervisning m. v. foreslås udvidet til at omfatte også foreninger, hvis medlemmer overvejende er under 14 år.

Til nr. 33.

Der henvises til bemærkningerne foran til ændringsforslag nr. 21.

Til nr. 34.

Flertallet finder det af så væsentlig betydning, at foreningerne tilsikres tilskud til lokaleudgiften, at det foreslår, at kommunen er pligtig at yde dette tilskud, når det kommunale ungdomsnævnet anbefaler det.

Mindretallet kan ikke medvirke til, at der ydes statstilskud til lokaler, hvad enten det drejer sig om egne eller lejede lokaler.

Til nr. 35.

Efter en fornyet opgørelse af det forventede behov for tilskud til afholdelse af kursus til uddannelse af lærere og ledere, ikke mindst til den erhvervsprægede undervisning, vil den oprindeligt foreslåede forhøjelse af bevillingen til 250 000 kr. være utilstrækkelig.

Til nr. 36.

Betegnelsen „ungdomsvejleder“ har i visse tilfælde vist sig at være en ikke helt dækkende betegnelse for en person, der varetager de i denne bestemmelse omhandlede opgaver, og man foreslår derfor en sammenstilling med ordet „oplysningskonsulenter“.

Den oprindeligt foreslåede forhøjelse af bevillingen til 100 000 kr. anses for utilstrækkelig.

Bet. o. lovf. om ændr. af l. om ungdomsundervisning m. m.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 43.

37) I den foreslåede affattelse af lovens § 53, stk. 1, indsættes i 2. punktum efter ordet „Færøerne“ ordene: „og Grønland“.

Til § 44.

38) Stk. 1 erstattes af følgende:

„Stk. 1. Denne lov træder i kraft straks, jfr. dog stk. 2 og stk. 3.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tildele, at loven finder anvendelse på kursus og fritidsforanstaltninger, der er påbegyndt før ikrafttrædelsesdatoen. For så vidt angår reglerne om statstilskud til efterskolerne, har loven virkning allerede fra 1. april 1959.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 34, stk. 2, træder først i kraft med begyndelsen af efterskolernes vinterkursus 1960-61. Bestemmelsen i § 34, stk. 4, træder i kraft samtidig med den tilsvarende bestemmelse i folkeskoleloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 220 af 18. juni 1958 § 3, stk. 1. Undervisningsministeren træffer afgørelse om tidspunktet for kommunernes pligt til at oprette de i § 2, litra c), under punkt 2) og 3) omhandlede former for ungdomsskole.“

Til nr. 37.

Der bør være mulighed for, at loven kan bringes til anvendelse også i Grønland.

Til nr. 38.

I ikrafttrædelsesbestemmelsen er på grund af det fremrykkede tidspunkt foreslået indsat en bestemmelse om, at de gældende regler om statsunderstøttelse til elever på efterskoler opretholdes endnu for sommerkursus 1960. Endvidere fastslås det udtrykkeligt, at bestemmelsen om kommunernes pligt til i visse tilfælde at dække udgiften til undervisning og læremidler for efterskoleelever først træder i kraft samtidig med kommunernes forpligtelse til at indrette hovedskoleundervisning for det 8. skoleår.

Man har tillige foreslået indsat en bestemmelse om, at undervisningsministeren træffer afgørelse om tidspunktet for kommunernes pligt til at oprette de i § 2, c), 2) og 3), omhandlede former for ungdomsskole. Motiveringen herfor er, at der ikke umiddelbart kan fastsættes generelle regler for den erhvervsprægede ungdomsskole eller den 2-årige ungdomsskole, som i indhold og med hensyn til rettigheder svarer til folkeskolens 8. eller 9. klasse, idet indholdet af den erhvervsprægede ungdomsskole skal fastsættes efter forhandling med arbejdsministeren og indholdet af den 2-årige ungdomsskole hovedsagelig på grundlag af de retningslinjer, der efter læseplansudvalgets forslag vil komme til at gælde for undervisningen i folkeskolens 8. og 9. klasse. Såfremt en kommune ønsker den omhandlede undervisning iværksat, inden generelle regler er fastsat, vil der være mulighed for at få planen for en sådan undervisning godkendt.

K. B. Andersen,
formand.

Chr. Christiansen.

Gøting.

Lysholt Hansen.

Poul Hansen (Grenå).

Hartling.

Horn.

Hougaard.

Justesen.

Kr. Juul.

Kolbjørn.

Axel Kristensen.

Helge Larsen,
næstformand.

Peter Larsen.

Ninn-Hansen.

Carsten Raft.

Poul Thomsen.

Bilag I.

Liste over indkomne skriftlige henvendelser fra organisationer, foreninger m. v.

1. De danske Ungdomsforeninger. 2. Løgstør Husmandskreds. 3. De samvirkende danske Husmandsforeninger (Husholdningsudvalget). 4. Den danske Købstadforening. 5. Marthaforbundet. 6. Thisted Amts Husmandsforeningernes Oplysningsudvalg. 7. Københavns kommunes Ungdoms- og Aftenskolelærerforening. 8. Københavns magistrat, 1. afd. 9. Dansk Arbejdsgiverforening. 10. Dansk Aften- og Ungdomsskoleforening. 11. De samvirkende danske Landboforeninger. 12. De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger, Dansk Idræts-Forbund, De danske Gymnastikforeninger. 13. Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde. 14. Samarbejdsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejde. 15. Dansk Ungdoms Fællesråd. 16. Fællesudvalget for unge Pigers huslige Uddannelse.	17. Arbejdernes Oplysningsforbund i Danmark. 18. De københavnske Amatørsceners Sammenslutning og Dansk Amatørteater Union. 19. De samvirkende danske Husholdningsforeninger. 20. Dansk Arbejdsmands og Specialarbejder Forbund. 21. Foreningen af danske Landbrugskandidater. 22. Haderslev Amtsunghdomsnævn. 23. De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark. 25. Folkeligt Oplysnings Forbund. 26. Liberalt Oplysningsforbund. 27. Jern- og metalindustriens udvalg vedrørende uddannelse og beskæftigelse af 14-18 årige, der ikke er i lære. 28. Dansk Idræts-Forbund. 29. De Unge Idræt's Landsforbund. 30. Det af Danmarks Biblioteksforening i oktober 1958 nedsatte udvalg for „De store årgange og bibliotekerne“.

Bilag 2.

Undervisningsministeriet.

København, den 4. marts 1960.

Forinden fremsættelsen i folketinget den 2. december 1959 af forslaget til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v. overvejede ministeriet at søge indført nærmere regler om kontrol med brevskolers i overensstemmelse med forslaget i § 44 i den af ungdomsskolekommissionen i 1952 afgivne betænkning, men under hensyn til det betænkelige i at give adgang til administrativt at forbyde en virksomhed, som i mange tilfælde vil være den eller de pågældende personers eneste erhverv, anså man det for rigtigst ikke at medtage en bestemmelse herom i lovforslaget.

Efter lovforslagets fremsættelse har ministeriet modtaget en henvendelse fra Danske Brevskolers Fællesråd om, at der indføres en adgang for brevskolers til på frivilligt grundlag at underkaste sig tilsyn mod at opnå tilladelse til at betegne skolens virksomhed som statskontrolleret. Dette forslag har været behandlet i kontaktudvalget vedrørende undervisningsspørgsmål, og på den således givne foranledning har ministeriet gjort spørgsmålet om brevskolernes stilling til genstand for nærmere overvejelse, idet man fra det offentlige side ikke kan være uinteresseret i, under hvilke former den stadig voksende brevskolervirksomhed udvikler sig.

Den eneste lovgivning, som beskæftiger sig med brevskolers, er lov om ungdomsundervisning m. v. af 11. juni 1954, hvor der i henhold til bestemmelsen i § 42 under nærmere angivne betingelser kan ydes stats-tilskud til brevskolers, der drives i overensstemmelse med principperne i lovens kap. I om aftenskolers. Denne lovbestemmelse er hidtil kun udnyttet af ganske få skoler (3),

og det må erkendes, at der ikke hermed er skabt det fornødne grundlag for en sådan kontrol med private brevskolers, som fra mange sider anses for ønskelig. Navnligen for forsvarrets civilundervisning har man været interesseret i en statslig kontrol med de private brevskolers undervisning.

Ministeriet anser det for ønskeligt, at det offentlige i videre udstrækning får mulighed for indseende med brevscoleundervisningen, såvel med den undervisning, der omfattes af lovens § 42, som med den undervisning, der falder uden for lovens kap. I. Man finder det derfor rimeligt, at der i lovforslaget optages en bemyndigelse til at indføre en frivillig kontrolordning for brevscoleundervisning, hvad enten denne ligger inden for eller uden for de i lovforslagets kap. I angivne rammer; man har i de tilfælde, hvor undervisningens indhold falder uden for rammerne af nærværende lov, i første række haft brevscoleundervisning, der tilsigtes afsluttet med en rettighedsgivende eksamen, for øje.

Selv om en sådan frivillig kontrolordning kun kommer til at omfatte skoler, der selv ønsker at blive kontrolleret, og således ikke kommer til at omfatte de skoler, der muligt måtte være mest grund til at føre tilsyn med, mener man, at der med den frivillige kontrol kan opnås sådanne fordele, at ordningen bør søges gennemført. Det vil således være naturligt, at statsinstitutioner — i første række forsvarrets civilundervisning — fremtidig fortrinsvis samarbejder med de statskontrollerede brevskolers, og det kan vel endvidere forventes, at der over længere sigt vil blive en tendens til, at personer, der søger uddannelse gennem korrespondance-

kursus, vil foretrække de statskontrollerede brevskolekursus, hvorved man indirekte skulle kunne opnå en tilskyndelse til, at brevskolerne frivilligt undergives statskontrollen.

Etablering af en frivillig kontrol med brevskolerne må dog foreløbig betragtes som et forsøg, og man mener derfor, at

ordningen må søges gennemført så enkelt som muligt.

Under henvisning til det anførte skal undertegnede minister anmode det ærede folketingsudvalg om ved 2. behandling i folketinget af forslaget til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v. at ville fremsætte følgende ændringsforslag:

Jørgen Jørgensen.

/ V. Hammer.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændringer af lov om ungdomsundervisning m. v.